

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czinuzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.
Egy évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9. POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP. Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:
Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.
Nyilttéri czikkpek:
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Ördöge van.
Ördöge van Magyarországnak ez idő merinti miniszterelnökének. Olyan hirtelen old meg nehéz dilemmákat, olyan gyorsan bontogat ki mesterségesen összehozott csomókat akár csak egy patentyirozott államböles vagy egy oklevéles bűvész-tanár.

Mindig azt hallottuk Bánffy Dezsőről, hogy a gyors elhatározások és a merész cselekvések embere. És ennek egy is mint főispán, egy is mint házelnök és egy is mint a kabinet feje nem egyszer „fényes” bizonyítékát nyújtotta.

„Gondolj merészet és nagyot, s add meg azonnal”, ebben kulminál Bánffy Dezső összes államférfiúi bölcsesége. És tagadhatlan, hogy eddig megfogott közpályáján ehhez az elvhez való szigorú ragaszkodás volt sikereinek főforrása. Ha nem volna benne meg ily nagy mértékben a merészség és a gyors cselekvés ösztöne valószínű, hogy ma is csak krumpiltermesztéssel foglalkoznék apanagyfalui birtokán s nem kormányozta volna sem a vármegyét, sem az országot.

Ámde az isteni gondviselés megadta neki az egyik kezével azt a nagy adományt, hogy mikép kelljen a gondolat és a tett között az átmenetet gyorsan megteremteti. Soha senki oly hirtelenséggel át nem hidalta a gondolat és a tett között levő űrt, mint Bánffy Dezső úgy is mint főispán, úgy is mint egyházkerületi főkurátor, úgy is mint miniszterelnök.

„A mit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra” féle axiómának igen sok ember nagy hasznát vette márazéletem és ha az állampolitikai bölcselém egész kincstára kimeríthető ez egyetlen axiómában, akkor kétségtelen, hogy Bánffy Dezső ebből a tudományágazatból lecskét tarthatna a tudományegyetemen.

Igen sok hivatott államférfiúnak és politikusnak nyakát szegte az a másik elv, mely abban áll, hogy: „ráérünk a rra még.” A kik ennek az elvnek hódolnak vagy lusták a gondolkodásban, vagy renyhék a cselekvésben.

Bánffy Dezső eddigi közpályáján kétségtelenül helyes érzékkel állapította meg magának azt a tantételt, hogy: gondolj merészet és nagyot, de tedd is meg azonnal.

Ebben található meg a kulcsa a közpályán eddig elért összes sikereinek.

Legutóbbi ténye, a kabinetjében felmerült válság ügyének elintézése ismét csak azt igazolja, hogy a ki hirtelen meggondol valamit és azt rögtön meg is cselekszi — sokkal biztosabban jut sikerre, mint a ki „lassan a testtel” féle elvnek hódolva alaposan meggondolja a dolgot mielőtt megcselekedné.

A gyors elhatározású férfiú egyik újabb sikere a földművelésügyi miniszteri tárcza kérdésének megoldásában is ekklatansul nyilvánul.

Ezzel a gyors megoldással valóssággal meglepte egy az országot, mint a saját pártját.

Alig ment hire annak, hogy Fesztetics Andor gr. beadta lemondását, alig volt még a kormánypárt bennfenteseinek is még csak idejük is a felett való gondolkozásra, hogy ki lépjen a gróf örökébe, már Bánffy Dezső készen volt a dolgával. Ugyanakkor, a mikor a felségnek hírül vitte Fesztetics Andor lemondását, már a zsebében volt Darányi Ignác kinevezési okirata, hogy a felség ugyanegy időben és ugyanegy tollvonással intézhette el a lemondást és a kinevezést tartalmazó kéziratot.

Az újabb alkotmányos időben részleges kormányválság még ilyen rohamos elintéztést nem nyert, mint ez a legújabb.

Pénteken vált ténynéy a Fesztetics Andor lemondása, s szombaton már utban volt Jósika Samu báró Bécs felé s király még az nap kinevezte Darányit s tegnap a hivatalos lap is közölte a királyi kéziratokat.

Ezt soronkívüli elintézésnek szokták nevezni a hivatalos műnyelven.

Ugyancsak a félhivatalos újságok ezt a gyors elhatározást már el is könyvelték a Bánffy Dezső nevére nyitott „siker” című rovaton. Természetesen ismét zengik a hozsannát. Dicsoítik a vezért merészröptű elhatározásáért, gyors cselekvéseért.

Azt persze elfelejtik, hogy valjon ez a meglepetésszerű elhatározás egyuttal a leghelyesebb megoldása-e a válság ügyének, vagy csak arra való, hogy a cselekvés gyorsasága elfedje azt a sebet, mely a kormány testén tátongott két napon keresztül.

Abban a meggyőződésben élnek, hogy Bánffynak — épen mert ily hirtelen határozott — ugyszólva a kezéigyebe akadt Darányi Ignác, a kit csak épen meg kelle szólnia, s felhívnia egy kis kormányzati keringőre. Minthogy pedig Darányi nem az az ember, a ki sokat kérésse magát, hát szintén gyorsan határozott s ezzel teljesen alkalmasnak btzonyította magát a miniszteri állásra.

A kabinet tehát — hála a merész gondoló és gyorsan cselekvő Bánffy Dezsőnek — ismét teljes. Az űr át van hidalva. A zsák megkapta a foltját. A seb a rögtöni segélynyújtás mellett, már az első kötésre behegedt.

Szóval minden el van intézve. A kabinet a maga teljességében indln neki a költségvetési vitának.

A merész hadvezér kiegészítette a hadoszlopokat.

Most már jöhet a vihar.

Politikai hírek.

Kováts József beszámolója. Kováts József a hajdu-nánási kerület országgyűlési képviselője a több napos parlamenti szünetet arra használta fel, hogy meglátogatta választókerületének közsegeit s beszámolt eddigi működéséről. A képviselőt mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták és siettek őt a választók további ragaszkodásukról kifejezetten biztosítani.

A csehek és a kiegyezés. Bécsi parlamenti körökben azt beszélik, hogy a csehek Badeni gr. miniszterelnökkel megegyeztek abban, hogy a magyarországi kiegyezéssel szemben nem fejtenek ki hevesebb ellenzt. Ennek fejében a kormány a Morvaországra vonatkozó több chajukat fogja teljesíteni.

Összeesküvés a szultán ellen. Konsztinápolyi távirat jelenti, hogy a szultán ellen irányuló összeesküvést fűdöztek föl. Több udvari hivatalnok kivégeztetését, ezzel az összeesküvéssel hozzák kapcsolatba.

A függetlenségi párt akciója.

Budapest, nov. 4.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt vasárnap délelőtt 11 órakor érkekeletet tartott az 1896-iki költségvetés tárgyában.

Az elnök bejelenti a napirend előtt a nyiregyházi, derecskei és kézdi-vásárhelyi választókerületek megkeresését, hogy az egyesülés a két függetlenségi és 48-as párt között

elvi alapokon létesíttessék. Ezekre nézve határozati válasz küldetik.

Elnök bejelenti, hogy Scherz Manó aradi lakos 1895. július elsején és Bába Molnár Sámuel 1895. május elsején a klub tagjaiul felvétettek.

Következett a napirend, az 1896-diki költségvetés tárgya. Múlek Lajos előadó általánosságban és végletekben ismerttet minden egyes tárcza költségvetését és kifejté, hogy az 1896-iki költségvetés ugyanazon nyomokon halad, mint az előbbi években és hogy a pénzügyi egyensúly igen ingatag alapon áll, mert a kormány előre tudhatta, hogy több nagyobb arányú beruházások lesznek szükségesek, a melyeknek még kamatait sem vette fel a költségvetésbe, mialtal az egész költségvetés csak passzív budget.

A párt erre egyhangulag elhatározza, hogy általánosságban sem fogadja el a költségvetést. Helfy Ignác erre előterjeszt egy határozati javaslatot, mely szerint a függetlenségi és 48-as párt az 1896-iki költségvetést még a részletes tárgyalás alapjául sem fogadja el. A párt ezen határozati javaslatot melyet Helfy Ignác képviselő a Házban fog előterjesztetni, egyhangulag elfogadta.

A Bartha Miklós elnöklete alatt álló függetlenségi és 48-as pártból Holló Lajos Várady Károly képviselők megjelentek a tanácskozáson kifejezve pártjuknak köszönetét, a miért a mult alkalommal Kossuth Ferenc és Múlek Lajos párttagokat a Justh Gyula elnöklete alatt álló párt az ő értekeztetűkre kiküldötte és azok ott a tanácskozáson megjelentek.

Egyuttal tolmácsolták Holló Lajos és Várady Károly pártjuknak azon kívánságát is, hogy a két függetlenségi és 48-as párt együttes akciót indítsion az 1896-iki költségvetés tárgyalása alkalmával, különösen pedig a közdasági kiegyezés, az önálló nemzeti bank, a kereskedelemi szerződés és vámkiegyezési ügyekben.

A párt köszönettel fogadván a másik függetlenségi és 48-as párt felhívását, egy hangulag elhatározta, hogy ez irányban fontoságához mért országos mozgalom indítás és a modozatok megállapítását egy későbbi értekeztet hatáskörébe utalja, egyben pedig kiküldi Kossuth Ferecz és Múlek Lajos képviselőket, hogy a másik pártnak holnap tartandó értekeztetésén megjelenjenek és adják tudtul a pártülésnek a költségvetésre vonatkozó határozati javaslatát és a kiegyezés ügyekben az országos mozgalom indításának elvi fontoságát és szükségét.

Az új miniszter.

Budapest nov. 4.

Életrajza.
A király mint jelentettük Darányi Ignác országgyűlési képviselőt nevezte ki földművelésügyi miniszterré.

Darányi Ignác 1849. január 15-én szül. Pesten, ahol atyja, id. Darányi Ignác, a város és megyei életben jelentékeny szerepet játszott. 1872-ben a budapesti egyetemen jogtudorrá avatták, 1874-ben ügyvédi vizsgát tett, 1875-ben az országos ügyvédvizsgáló bizottságnak, majd a budapesti ügyvédi kamara választmányának tagja lett. Ez időpont óta megszakítás nélkül tagja a főváros törvényhatósági bizottságának, s a jogi majd a pénzügyi bizottságban működött; 1878-ban a tisztviselői társulat központi bizottságának titkárává választották.

A főváros II. kerületét 1881. óta szabadelvű programmal megszakitás nélkül képviseli. Előbb a közlekedési bizottságban működött mint előadó, utóbb pedig kereskedelemi tárczát referálta a pénzügyi bizottságban.

E mellett a vizjogi bizottságnak is referense volt. A jelen országgyűlési ciklusban ujabb a pénz- és vizügyi bizottságba választották. 1890-ben a Magyar vörös-kereszt-egylet főgondnoka lett, 1892. óta a budapesti ev. ref. egyház kurátora. A fővárosi közmunkák tanácsának, az országos statisztikai tanácsnak, valamint az országos gazdasági egyesület igazgató választmányának szintén tagja.

A szabadelvű pártkör belső életében mindig igen nagy tevékenységet fejtett ki. Különösen nagyfontosságu volt a pártban való szereplése az utolsó időkben akkor, mikor először volt szó az egyházpolitikai törvényjavaslatok alkalmával arról, hogy a Wekerle-kormány megbukik. A szabadelvű párt akkori nevezetes rezolúciója Darányi Ignácztól eredt s az ő előterjesztése alapján fogadta azt el a szabadelvű párt.

Az eskütétel.
Darányi hétfőn Bánffy Dezső báró miniszterelnökkel és Andrássy Aladár gróf főkamarászmesterrel együtt Bécsbe utazik, a hol kedden teszi le ő Felsége kezébe a hivatalos esküt. Érdekes, hogy az eskütételnél a magyar udvari méltóságok közül éppen Andrássy Aladár gróf főkamarászmester fog szerepelni, a ki egyuttal a Tiszavölgyi társulat jelenlegi elnöke és az országos gazdasági egyesület másod-elnöke.

Hangulat a pártkörökben.
Darányi Ignác kinevezetése s kivált a kinevezetés gyorsasága a szabadelvű pártkörben is nagy meglepetést keltett. A legtöbbben a klubban halották, hogy a hivatalos lap ma reggel már közli az új miniszter kinevezetését. Darányi Ignác hétfő órakor jelent meg a Lyod-épületbeli körben. Természetesen nagy ovációkkal fogadták, mert Darányi a pártkörben népszerű, kedvelt ember. Legjobban jellemzi a kinevezés váratlan gyorsaságát az a körülmény, hogy maga Podmaniczky Frigyes báró a szabadelvű párt el-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. November 5.

Csevegés az önzésről.

Irta: Dominusz Ede.

Minden szentnek maga felé hajlik a keze, azaz: minden ember, ha nem is szent, önön magát szereti legjobban.

Az egyén önmagának képez egy külön világot. A kik az életet csak közönséges, — mindennapi oldaláról felületesen figyelik meg, léteesen hiszik, hogy az ugynevezett „tucat” egyének között olyanok is vannak, kik egy-máshoz nagyon hasonlítanak.

Tökéletes hasonlatosság nem létezik. Egyik ember sem ismerheti fel a másikat a legkisebb részletekig, hiszen alig ismerjük fel önön magunkat. Még a legforróbb szerelmeseik között is van egy bizonyos pont, mely előbb vagy utóbb elidegeníti őket egymástól; a szerelemben kölcsönös önzés rejlik, egyik a másikat akarja tulszárnyalni a hűségben és igen gyakran ellenkező hatást ér el, minő pl. a féltékenység. A házastársak közül ily esetben az lesz a nyertes, a kinek elegendő ereje és kitartása van ahhoz, hogy önzését hités társa ellen érvényesítse, habár ennek szerettét, kedves „én”-je gyakran igen csekély hasznót köszönhet, többek között a megadás vagy békéltetést, mely épen annyit ér, mint a mesebeli király koronája.

A szerelmes sokat dicsőített „én”-jének tükröképében elképzel egy eszményt, és ezt magához méltónak csak úgy tartja, ha mindenben tökéletes. Így látjuk ezt a szűlőnek gyermeke iránt táplált szeretetében. Ennek okát csak azon materialisztikus felfogásban kereshetjük, mely nemcsak a szeretetet, hanem a szerelmet is ösztönnnek degradálja.

És éppen ebben a felfogásban találja az önzés, még a leggyöngédebb érzelmekben is, létjogosultságát.

A házastársak egészen máskép tekintik egymást, mint a jegyesek, — sőt azt hiszik eleinte (esetleg pár évig is), hogy valamitükös tündéri kéz kieserelte őket. Az önzés a folytonos családi érintkezésben nem elégzik meg a böles érveivel és a kijózanodást rendesen a csalódás követi, melyben a férj, vagy a feleség, vagy mindketten esetleg egész életükön át sinlődnék. Mivel pedig a csalódást az önzés magába fojtja, a házastársak között az ellentétek mindig élesebbek lesznek, és minden eszközt, módot felhasználnak arra, hogy könnyebben boldoguljanak.

Egy gonosz ember többféle okból lehet önző. Így bosszúállás vagy idegen dolgok elcsajátítása által is mindig csak „én”-jének szolgál. A környörltet, a szánakozás pedig nem egyéb, mint az önzésnek leálczázása, szentimentalizmus, mely céljánál fogva hamisnak látszik. Az alamizsnát nyújtó jelképileg önmagát ajándékozza meg; a ki egy nyomorékokat pillant meg, eszébe jut, hogy maga is lehet ily szánandó állapotban és önkénytelen erszénye után nyul, mert holnap reá kerülhet a sor és szintén segélyre szorul. Csak a motívumok változnak a különböző felfogások szerint.

A kevésbé komoly emberek tetteiket szép színben akarják feltüntetni. Komoly ember ezt nem teszi és abban a béna koldusban oly szenvedőt lát csak, kinek fizikai fájaldalmát maga is érzi egy pillanatra, a „hodie mihi, cras tibi” (ma nekem, holnap neked) érzete ez, mely minden emberben más módon nyilvánkozik.

Minden jószívűségben van bizonyos egoizmus, melyet mindenki szem előtt nem tarthat; a hazugság és szélhámoság tehát sohasem fog végkép eltűnni a föld színéről.

Nemcsak az a jótékony ember önző, kinek egyedüli vágya az, hogy nevét az újsgok világgá dicsérjék, hanem a csendes, titoktartó és a nyilvánosságot kerülő jöltevo cselekedetében is van bizonyos önhittség és büszkeség, és a tudat tudniillik, hogy egy szegény halandónak néhány boldog percet szerzett.

Az önzésnek létjogosultságát tehát általában el kell ismernünk; önzés nélkül az emberiség nem boldogulhat.

Az önzés ösztönzi az embereket arra, hogy egymással versenyezzenek. Mindenki első helyen akar állni, minden tiszteletet, vagyon és sikert magának akar megszerezni, és e törekvésében a képességnek természetes hiánya korlátozza, mert ha nem így lenne, az emberiség örökös túltelenségre lenne kárhoztatva, mint az állat.

A hazafiaság az önzésnek legnemesebb minősítése; a hazafias nép arra törekszik, hogy kiragadj a más népek kezéből a hatalmat, életét és vétét áldozza fel a győzelemért és a korral folyton előre halad. Olyan népből ellenben, mely nem önző, hősek, államférfiak sohasem fognak származni, nemzedéke pedig elsatnyul, eltörpül. Az önzés az egyeseknek úgy, miként az összeségnek vezérő, támaszó és fentartó eleme.

Az emberiség önzés nélkül nem válogathatna az étlap legfinomabb és exotikus nyú húsateleiből, hanem a megfordítva; az embereket falnák fel a tigrisek és az oroszlánok.

Vagy nem neveltesse-e ha egy finom érzéstől hűlyg felsikolt, midőn a szegény, ártatlan csibét levágják; nem nézheti e kegyetlenséget, pedig ő maga vágta le, hogy meg egye. És mily felségesen í z l i k neki.

Az emberek önzők, de ennek látszata ellen szeretnek tiltakozni és okkal móddal bizonyítják tiszta önzetlenségűket.*) Ha pedig elnézők egymás iránt ez által az önzésnek másik oldalát mutatják meg. Miként az éremnek, úgy önzésnek is két oldala van.

A jámbor hívő, az istenfől jót cselekszik, mert jutalmat remél a tulvilágban — — de legtöbbben meglegednek a földi javakkal és bár résztelnek is a világi jutalmakban azért még nem ateisták.

A fiatalok kíméletsek és jó indulattal viseltetnek az öregek iránt, mert bennük tükrökép gyanánt látják önmagukat hasonló korban, midőn majd küzdelmes életpályájuk alkonyán, elagott, törődött testtel közelednek a sir felé és ők is mások füleire, szemre szorulnak.

Az ember félelmében is önző. Ha valakit meglát, a kivel sokáig nem találkozt, kinek haja megőszült, homloka megránczódott, megöregedett, bár legutóbb fiatalon teljes életöröben beszélt vele, — reszkette, s komoran elgondolja, hogy őt sem fogja kímélni az idő vas foga, az ő fejét is csakhamar ősz szálak fogják borítani.

Ezen öntudatos félelem magyarázza meg az emberek tiszteletét és gyöngéd magatartását az öregek iránt.

Az egyének mások sorsa által önmagukat érzik megigézve. Szemünk előtt halnak az emberek, de önmagunkat halottnak nem képzelhetjük s megborrad a hátunk, hallva a koporsóba vert szegek zaját.

Fejünkét kételkedve rázzuk meg és fáj lelkünknek az a gondolat, hogy mi is meghalunk. Nem akarjuk elhinni, midőn azt a koporsót lebocsátjuk a sírgödörbe, hogy min-

*) Pedig nagyon sok határ van, melyen túl megszűnik, mert az „én” a hatalmas, a legkialtöbb színezetben jelenik meg.

ket mások fognak eltemetni. Itt az emberek önzését az a bizonytalanság táplálja, hogy nem tudja: mikor fog elhalni és bizik az „emberi kor legvégső határáig...” (Talán a mátol holnapig...)

Akatna kevesebb hidegvérrel menne a csatába, ha nem gondolná magában, hogy a halálos golyó nem őt, hanem a szomszédját fogja elérni.

Az önzés a korral fokozódik. A fiatalok élete: egy nyílt tenger, boldognak érzi magát és nem sokat törődik a finitum-mal. De vágya évről-évre nő s az időt felhasználva, élvezetekbe vagy munkába merül.

De az öregebbek, vagy csak a felöltötteknek is önzése jogosult. Az érettkoruk már számot tesznek az emberiség rendjében, teljes erővel és akarattal előretolják egyéniségüket, nemcsak vetni, hanem aratni is akarnak, szóval küzdenek az élet árjával.

Az önzés legnagyobb mértékben a betegek nél mutatkozik. A beteg nem törődik még azzal sem, ha az egész világ felfordul, csak egy dolog érdekli, hogy kinjaitól megszabaduljon, hogy egészséges legyen. Az sem jut eszébe, hogy a világ megsemmisítésével maga is elpusztulna. Az önző beteg hasonlít az önző gyermekhez, de a gyermek tudatlan, naiv pajkosságával az önzés mintegy természetserűleg együtt jár és a nagyok szeretetében kielégítésre talál, ellenben egy beteg még arra is képes, hogy önzésért dicsőretet, elismerést várjon: sopánkodik az élet terheir miatt, ünnepélyesen kijelenti, hogy családja iránti kötelességből nem lesz öngyilkossá s azt hiszi: ezen nyilatkozatáért derék, becsületes embernek tartják és hogy sajnálkoznak felette, a szegény szenvedő felett, ki még az öngyilkosság divatos luxusának sem hódolhat.

Csodálatos, hogy az ilyen betegek ha

nőke, a mikor ma este nyolcz órakor a klub helyiségbe lépett, még nem tudott semmit sem a kinevezés megtörténtéről. „No Néző, mikor gratulálhatunk!”, szölt Podmaniczky az új miniszterhez.

Akkor szöltak közbe, hogy a „Budapesti Közlöny”-ben már bent van a kinevezés.

Az ellenzéki körökben akkép magyarázzák Darányi Ignác miniszterségét, mint Tiszák befolyásának növekedését s épen azért a Tiszaiellenes körökben Darányi miniszterségének híre legkevésbé sem fogadták jóindulattal.

Legrosszabbban fogadták Darányi miniszterségének híre a szabadelvű pártból kilépettek, a mi könnyen érthető, mert annak idejében épen Darányi Ignác személye volt kilépésük egyik oka.

A pártönkivüliek.

A Bécsben megjelenő Pol. Corr. nevű könyvomat utján az összes budapesti lapok közölték, hogy a Szapáry Gyula gr. elnöke alatt álló pártönkivüli képviselők köre feloszlik és a képviselők nagy része visszamegy a szabadelvű pártba.

Mindenek előtt arról értesülünk, hogy a Pol. Corr. budapesti tudósítója csakis egyes képviselőktől vagy talán épen csak egy képviselőtől kapta információját, a ki azonban a pártkör nevén épáltalán nem volt feljogosítva arra kijelentéseket tenni, annál kevésbé, mert Szapáry Gyula gróf maga napok óta nincs a fővárosban és csak ma érkezik vissza taskonyi birtokáról.

Annak a megjegyzésnek az értéke, hogy a pártönkivüliek meg vannak elégedve a Bánffy-kormány programjával, legjobban kitűnik abból a viszonyválaszból, melyet a klub elnöke, Péchy Tamás a miniszterelnöknek két gazdasági interpellációjára adott feleletére a képviselőház legutóbbi ülésén elmondott.

Bizonyos az, hogy a pártkör tagjai egymás között napok óta foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy a költségvetéssel szemben tanúsított álláspontjukat körvonalozzák, s az sem tagadható, hogy véleményeltérések is merültek fel, mégis nagyon valószínű, hogy a holnapi konferencián egyhangulag arra a megállapodásra fognak jutni, hogy ragaszkodnak azokhoz az elvekhez, melyeket Szapáry Gyula gróf a Bánffy-kormány bemutatkozásakor a képviselőház előtt kifejtett.

Széchenyi-ünnep.

Budapest, nov. 4.

Mint minden évben, az idén is megtünepelte az Akadémia nagy alapítójának: Széchenyi István grófnak emléket. Ezúttal az Akadémia III-ik osztályán volt a sor s ennek kebeléből Liptai Sándor műegyetemi tanár tartotta meg az emlékszóit.

Az ünnepesség az Akadémia dísztermében folyt le, nagyszámú előkelő közönség jelenlétében. A földszinti padokokat nagyjából a nők foglalták el; a karzatán is sokan voltak.

A Ferencz-József-internátus növendékei testületileg jelentek meg, tanáraikkal együtt.

Az elnöki emelvényen Eötvös Loránd báró, az Akadémia elnöke, Szily Kálmán főtitkár, valamint a III. osztály elnöke: Than Károly és főtitkára: König Gyula foglaltak helyet.

Az ünnepesség kezdetén Eötvös Loránd báró elnök jelezte, hogy az Akademiának minden osztálya évenként fölálva ünnepi Széchenyi emléket, s most ez a tiszta a III-ik osztályra jutott.

felgyógyulnak, a legkisebb étvágygyal bírnak s keveset törődnek családjaikkal, melyek kedvéért nem lettek öngyilkosokká.

Az a legnagyobb egoista, a ki azt hiszi magáról, hogy nem egoista. A leggyávabbak szoktak bátorságukkal hivatkozni. „Ki mások szenvedéseit elviseli, hogy az emberiség mártírjának tekintse, az legkevésbé szereti embertársait.

(Rousseau gyermekeinek nevelését leleczházra bízta és ezen nem csodálkozhatunk, ha a nagy férfiak a gyermeke neveléséről írt „Emil” című művét elolvastuk. — Egy híres humorista kedvenc csacsiája kimúlása felett keservesen sirt, míg saját nejét nyomorúságban és nélkülözések között hagyta elveszni.)

A ki egy koldust lát és annyira megindul, hogy sirásra fakad, hogy könnyen megfeledez arról, hogy alalmazását is adjon neki. Mi sem könnyebb a plátói számközlésnél, mely nemes részvételt viseltetik másnak számnalmas sorsa iránt és kineveti azokat a közönyös, hidegvérű egoistákat, kik sók nélkül kinyitják erszényüket, vagy megoszsják falatjukat.

Az önzés végeredményében mindenütt létezik, működik bár nyíltan vagy titokban. Ha egy társaságot mulatatos, magam is mulatni, sőt talán mellekesen csodáltnai is akarok. Edison találmányaival a világ nagy hasznát, de magának nagy dicsőséget szerzett; az ember munkájának hatása tehát mindig és mindenütt önzés. A kép, szó, — betű — s egyéb rejtvények megfejtése arra ingerli az embert, hogy saját „én”-jét állítsa fel egy másik „én”-nel, a szerző szellemével szemben.

Ezen hatalmas szó: „én”, melyet az angol egy nagy betűvel így ír ki: „I”, az „ego”, az „ich” magván létezik; de egy „alter ego” egy második, másik „én” létezése ki van zárva.

Fölkéri ennélfogva Than Károlyt mint az osztály elnökét, — hogy az ülést nyissa meg. Than Károly néhány szölv melltatta nap jelentőségét s aztán fölkérte Liphay Sándor műegyetemi tanárt s az Akadémia levelező tagját, hogy adja elő az értekezését. „Széchenyi műszaki alkotásai” volt a címe a mindvégig nagy figyelemmel hallgatott előadásnak. Liphay Sándor előbb „általános”-ságban jelezte Széchenyi s aztán áttért a nagy férfi közéleti működésének részletezésére és műszaki alkotásainak ismertetésére.

A kiegyezéskor — ugymond a befejező részben — Széchenyi korszaka megújult; a modern Magyarország, a mely az ő nagy szellemének apoteozisa. Ne felejtük el soha, hogy az ő őszmái névelték a nemzetet a békés és biztos haladás útjára. Legyen Széchenyi kultusza ezentul is a fénylő fátyla, a mely nemzetünket az időnkénti bonyodalmak utvesztőjéből, végre is nagy álmunk teljesítéséhez elvezesse! Áldjuk és ápoljuk Széchenyi emléket!

A beszédet a közönség hosszantartó éljenzéssel fogadta és az Akadémia tagjai kezesorítással üdvözölték Liphay Sándort, a kinek végül Than Károly elnök mondott köszönetet.

Jaj de hunczut...

Országszerte feltűntést keltett az az eset, amely ezelőtt egy évvel történt a Kossuth Ferencz tiszteletére rendezett banketten.

A királyra mondtak felköszöntőt, s a cigány a felköszöntő után tuss helyett a „Jaj de hunczut...” kezdett nótát huzta. A budapesti törvényszék emiatt Rácz Károly cigányprímás ellen felségstérsé ezimén vizsgálatot indított, de a bíróság a vizsgálat befejezte után a kir. ügyészség indítványára az ügyben a bünvádi eljárást megszüntette.

A banketten jelen volt összes jelentékeny politikai és magánsemélyek, a felszolgáló személyzet s a cigányok kihallgatása után ugyanis kiderült, hogy a banketten a dolog a következőképpen esett meg: a rendezőszék előre megállapította a felköszöntők sorrendjét és tárgyát.

Az első tőszót K. Tóth Kálmánnak kellett mondani a hazára, aztán jött Kiss Albert felköszöntője Kossuth Ferenczre. — K. Tóth Kálmán azonban váratlan fordulattal így fejezte tőszóját: „Éljen sokáig a legelső magyar ember, a király!”

Erre a befejezésre senki sem volt elkészülve, de meg a szónok gyenge hangja s a teremben lévő 400—500 ember szíjazva miatt csak az asztalfőn állók hallhatták a tőszót, s ezért állottak fel csak a közellévők a Felsőg névnek hallatára, s csak ezek éljeneztek. A közönség többi része mitsem hallott, tovább évelt, ivott, társalgott.

A terem végén álló cigányok sem hallották, de mint a kihallgatottak mondják, a cigány mégis észrevette azt, hogy fenn befejezték a szónoklatot s éljeneznek, mire a cigány egy rövid tuss huzott. Ekkor történt, hogy a banda, élén Rácz K. primással, a tuss után rákezdték a „Jaj de...” szövegű nótára s azt addig játszották, míg a jelenvalak azt észrevén, elhallgattatták. A primás és a banda tagjai azt állítják, hogy a tuss befejezése után valaki az asztal végén ülők közül — rendelte náluk a kérdéses dalt.

Valószínű azonban, hogy a cigány az asztal végén tömegesen ülő földmiesek kedvéért s azzal a számítással huzta azt a

nótát, hogy így azoktól annál inkább kaphat pénzt. Tényleg nem sikerült megtudni, hogy valaki megrendelte volna a „Jaj de hunczut” nótát.

A vizsgálat során tehát kiderült, hogy a király életése után, mely teljesen váratlan volt, sem megrendelésre, sem a nélkül, a cigány nem huzta azt a nótát, hanem „előbb rövid tuss huzta, és csak aztán következett a szöveg forgó nótá, s azt a cigány nem is a felköszöntő folytán huzta, nem is hallotta, hogy az asztalfőn a királyt életették.

Nem felel meg a valóságnak, hogy a közönség tapsolt és éljenzett volna, mert a nótát a rendezők azonnal elhallgatták. Rácz Károly cigányprímás huzta ama bizonyos nótát, de akár rendeltre, akár kapzsiságból tette, a btk. 140. §. alapján felelősségre nem vonható s mert sértési szándék nem vezette, az ellene büntető eljárást meg kellett szüntetni.

Apróságok.

(Hermann Ottó Deesen).

A „Szolnok-Doboka” írja: Érdekes látogatója volt a múlt héten városunknak. Hermann Ottó természetudósunk járt itt gr. Wass Béla képviselő társával s innen ez utóbbinak szent-góthárdi birtokára utazott hogy a czegei tónál halászatú kutatásokat tegyen a milleniumi kiállítás érdekében.

Budapestről jövet városunkat is utba ejtették s e sorok írójának jutott a szerencse, hogy a kellemes társaságban néhány órát eltölthette.

Megtekintette a ref. templomot, melynek stílye s karsu tornya nagyon tetszett, valamint az óvári torony is. Azen megjegyzésére, hogy a torony közelében levő kőpadon ült a hét vezér, mosolyogva kérdezte: S ezt muszáj elhinni ugy-e? Föltétlenül, mondom, miután ellenbizonyításaink nincsenek, azonban ilyen illusztris vendégekkel szemben a kisujszállási csizmadia atyamester szölvmodját használva, eltekintünk a „muszájosság” hatályosságától”. Erről a kifejezésről eszembe jut a kisujszállási csizmadia-czéh. Homokai színtársulata érkezett oda s azon kérréssel fordult az atyamesterhez, hogy adná ki a csizmadiaszint, hogy tartassanak benne előadásokat. A kérvényt a czéh tárgyalás alá vette, de tekintettel arra, hogy az országos vásár közeledett, nem tehetnek annak eleget s a következő választ adia ki: „Mintán a muszájosság a hatályosság ellen mit sem hatványozhatván, ennélfogva a dolog lényegében a lételt auffyolni nem lehet”. Ez annyit jelentett, hogy nem adják oda a helyiséget.

Magnézta a Rákóczi házat és a polgári fiúiskola muzeumát. A rovar és tojásgyűjtemény megtekintésével a brenndbeli instrucziót adott. A dynamogépet nézve észbe jutott boldogult édes apja, ki orvos volt s 21 községneg gondozta az egészségügyet. Mókázva beszélte el, hogy egy időben roppant sok beteg volt az öregnek. Akár volt valakinek valami baja, akár nem, felhasználták az ingyenes alkalmatosságot. — Az öreg ur azonban kifogott a sok mihasznán. Villanytelepet hozott összeköttetésbe az ajtókilincsel, mikor olyas paciensre volt kiállításra; azután ha valaki üvegnyomta a kilincset, ordítva szaladt el az áram lökéséből, váltig azt hirdette, hogy a doktornak ördöge van.

Az iskolaház udvarán azt kérdezte, hogy van-e itt még valamely régiség. Van, jegyzém meg itt a pincében állítólag jó óborok vannak elhelyezve.

— Akkor ez, — az udvaron heverő nagy hordóra pingát R. A betűre mutaty,

Rákóczi Ábrahámot jelent, mondá tudósunk, általános derűtlenséget kelte.

Hermann Ottó 1869 óta nem járt e vidéken, akkor is inkább Szamosújvárt akadt dolga. Egy Goldschmit nevű angol turistát kalauzalt az országban; mikor az angol az uri körök kényelmeiben kifáradt, szeretett volna valami eredeti, népiest látni Szamosújvárt épen képviselőválasztás volt, oda mentek. A nagy vendéglő étterme zsufolya volt kortések és választókkal. Folyt a bor, szölt, a zene. A pipafüstös-párás légkörben hamar feltűnt a két idegen s Hermann Ottóban hamar felismerték a kolozsvári ellenzéki újságíró. Csúfult kezdtek fikszírozni s dörgöltek a markukat, hogy innen veretlen el nem megy. Az angolnak tetszett a dolog.

— Ugy látszik, hogy önre haragusznak ezek az urak?

— Igen, jó lesz innen menekülni.

— Csakugyan, igazán megveri önt? No az igen igen pompás, igen originalis, mondá az angol. S miért akarják elnászpárolni?

— Azért, mert a másik pártlapba írtam a választásról

— Igazán nagyszerű ez a nép. Erre aztán be is kotortak halószobájukba, de alig zárták be az ajtót, már röpültek az üvegek poharak az ajtóba. Az angolnak nagyon tetszett a dolog. Igazán nagyszerű, pompás, mondá lelkesülten. Másnap egy csomó éhes színeszt uszított bosszúságában az angolra. Evett, ivott a trupp, a mennyi csak belejé fért, énekeltek, szavaltak. Az angol fizetett gazdagon rendkívül örvendett a mulatságnak s nem győzte bámulni gyomruk egészséges voltát, mert a delutáni órákban már tres volt a vendég-lős kamarája. Szamos Ujvártól Deésre jöttek át. Az angol ugyanis szeretett volna egy uri magyar főispánt látni; ennélfogva Torma Károly főispánt keresték fel, e ki igyazi magyar vendégszeretettel fogadta őket.

Sajátosság, hogy ez a derék angol és magyarbarát, ki 3 világrészt utazott be vész és vihar közt Londonban pusztult el. Egy nyomorult bérkocsi gázolta el s a szenvedett sérülések következtében halt meg.

Herman Ottó különben ez uttal nem a pokok, hanem inkább a néprajz iránt érbelödt. A főtéren egy kövárvidéki deputációval találkozunk; ennek egyik tagjától egy kést vásárolt, melyet az illető társzójában viselt, a másiktól követ.

Villásreggeli után fizetésre került a sor. Bizonyára a pincér számlájáról jutott észbe Brassai bácsi, kivel egykor gyakran utazgatott. Az öreg tudos abban az időben roppant módon benne volt a mathesisben és rendkívül haragudott, ha a pincér rosszul adta össze a posciókat, Nem az bántotta őt, hogy talán a kellőnek több jut, arra nem is gondolt, hanem az, hogy miért nem tud jól adni. Ő világosította fel az öreg tudóst, hogyhát „nem azért számol rosszul az a keller bányán, mintha nem tudna összeadni, hanem azért, hogy neki annál több jusson.” Igen, mondá Brassai bácsi, hát akkor miért nem adja a számár a pótlékot a végére?

Hétfőn délután jeles tudósunk örömeinek adva kifejezést, hogy a hajdan falusias kinézésű Dees menyire haladt, Szent-Góthárdra utazott.

V.

Ének Tiszáról.

Központiban Pongrácz Laji hedgett.

Egy szögleben Tisza busul egyedül.

Gondolkozik Gondolatát

Kitalálni nem nehéz.

„Huzd el cigány a nótámat”:

„Vékony deszka kerítés.”

A hajdani generális egyedül...

Mameluk-had nem szegődik seregül.

Iszik egyet iszik kettőt

S gondolt tőle nagyokat:

„Ha a szegről lekasztánám

A bihari pontokat.”

Ejh, no minek? Jó helyt vannak azok ott,

Ugy látszik, hogy szegény fejem elkopott.

Nincs becstlet, mert nincsen koncz,

Nincsen ordo s hatalom

Hejh no fiam, huzd el nekem!

Hogy is van csak a dalom?

Megváltozott már a világ régóta,

Bánffynak szölv, Wlasicnak szölv a nótá.

Pedig egykor tömjéneztek,

Volt hajlongás, dicsérés

S most a cigány sem huzza hogy:

„Vékony deszka kerítés!”

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, november 5.

— A parlament feloszlatása. A kormány a parlament feloszlatását a legkomolyabban tervbe vette. Bánffy kabinetje a költségvetési vitára egyeztelt ellenzéki pártok aktiójától megremült, mert — mint biztos forrásból értesítik lapunkat Budapestről — Perczel Dezső belügyminiszter tegnap az összes törvényhatóságok központi választmányához sürgőnyt intézett, melyben lerendeli, hogy a képviselőválasztók létszámát táviratilag azonnal tudassák vele.

— Hubertus-bál. Vidám főuri mulatság rekesztette be tegnap este a falka vadász társaság az ideit sport versenyeket és ünnepélyeit. A kolozsvári kaszinóban gyűltek össze az erdeli-részi főurak Kolozsvárt időző tagjai és egy kedélyes supee estélyt rendeztek. Az estélyen Pongrácz Lajos zenéje mellett tánczra perdtül a társaság fiatalabb része s 11 óráig vidáman lejtettek. A rendezésben részt vettek: gr. Teleki Ádám, Zeyk Albert, Zeyk Géza. Tizenegy órakor volt a vacsora. Azonlat ismét táncz következett, mely reggel fél öt óráig tartott. A főurak még ez időn túl is ünnepelték Szent-Hubertust, még pedig nagy animóval, a mit bizonyít az, hogy közel 10 óra volt, a mikor a társaság teljesen feloszlott.

— Fáklyás zene. Fáklyás zenével tisztelte meg tegnap este a kolozsvári Ferencz József tudomány egyetem fiatalága a Kolozsváron időző Wlascics Gyula m. k. vallás és közkutatástügyi minisztert. A menet a Torda-utczából indult ki, bekerültek Jókai-utczába s a London-utczán át a Belmonostor-utczán vonultak végig a Központi-szálloda elé. A menetben a katona-zene játszott. A Központi-szálloda erkélye előtt a nagy tömeg meg állva, Szántó Károly tanárjelölt üdvözölte a fiatalos nevében a minisztert. A jól indult beszédet a nem egészen finom beburkolt politikai célzatok és a nemzetiségi kérdés erős apostrofálása ellapította, de azért a közönség lelkesen éljenezte a minisztert. A beszéd és éljenzések csillapultával Wlascics Gyula miniszter szölvott. Első sorban is Kolozsvár.

— Csak úgy édesem, hogy előbb rá határozom magamat, és aztán végre hajtom. Ugy látom, hogy a férjed is azt cseleksz. Ő és én olyan jól fogunk haladni, mintha egész életünkben együtt dolgoztunk volna. Ő lesz az én „jobb kezem” ugy-e Náthánél?

Az ifju Harper jókedvűen válaszolt: s ma reggel egészen új embernek látszott.

— Igen — válaszolá, — és már is érteni látszom a maga intézkedéseit. Ez az én első hivatalos felőráma a mit itt Kingcombe-Holmban „az Anna szövbájában” elöltöttem, olyan volt mint ha a régi idők tettek volna volna vissza. Milyen asszony maga! mint ha magát is éppen mint engemet Brian bátyám nevelte volna fel. Egészen az ő gondolkodás módját és eljárását követi.

Anna mosolygott; és egy tréfával a hármaskör felett, a mit Náthánélnek aiktült adni, más tárgyra vitte a társalgást.

Mari és Eulália nagyon sokat beszéltek. Mind a ketten megváltak botránkoktól a testvérek új állása felett. Agáta nem győzte csudálni azt a szelid türelmet, mely Anna a Mari együgyű föltűnésségei, és az Eulália boldonságai iránt viselkedett. De az Anna jó szíve a gyöngédség paizsát látszott vetni mindenikre, a ki a Harper nevet viselte.

Végre a fiatal asszony megunt a reggelizés után következő beszélgetést, miaből állott, hogy legalább tíz féle tervet csináltak arra a napra, és azokat ismét elvették.

Ez a sok szütlelen beszéd kihozta Agát a türelméből; szeretett volna felállni és mind a két sógorasszonyát megrázni, hogy józan észre térítsék őket. De a frjje és Valery kisasszony — mindent oly könnyedén vettek — ők hozzá voltak szokva a Kingcombe Holmi modorhoz.

(Folyt. köv.)

Az Agáta férje.

— Craik asszonytól. —

Angolból.

XV.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

(Folytatás.)

(56)

— Nem, atyám, nem! Egy fillért sem fogadok el sem atyámtól, sem a nővéreimtől! Nem akarok ismét a mások vagyonával terheltetni! Oh, azok a napok, midőn a mindennapi kenyeremet megkerestem, és szabad voltam és nyugodt!

Izgatottan beszél, és szavainak a súlyát csak akkor érezte, midőn felesége a kezét csendesen kiyonta az övéből.

— Nem, Agáta, nem úgy értettem — és vissza próbálta a kezét vonni. Édesem, bocsásd meg.

Talán mind a kettőnknek szüksége van a másik bocsánatára, volt a válság.

A fiatal férj és feleség között levő tősgst senki sem hallotta; ugy állottak ott, mint ha semmit sem mondtak volna, mert mind a kettőnek a lelkiismerete érezte, hogy a kötelesség erősebb kötelek a szerelemnél.

Ekkor tizet ütött az előcsarnokban levő óra, figyelmeztetve őket az idő gyors haladására — mely sokkal gyorsabban telt, mint hogy azt küzdelemmel, bankódással és sajnálkozással pazarolják el. Anna felállott,

halvány arca éppen ezt a gondolatot lát szött kifejezni.

— Édes barátaim — mondá — hallgassatok egy perczig reám. Van itt valaki, a ki az egész idő alatt egy szöt sem szölvott, pedig ez a kérdés jobban és közelebből érdeklí ötet, mint minket. Engedjék, hogy ebben a dologban Agáta határozzon.

Az öreg ur habozott. Talán a szívében valami kiegyezkedést kívánt, vagy talán a közönséges emberi természet után itélve azt gondolta, hogy a fiatal asszony büszkesége az ő pártjára fogja azt vinni és így győzedelmeskedik a Náthánél akaratán.

— Pas’aux dames, — mondá végre az öreg Squire, kellemes lovagias modorral; aztán komolyabb hangon folytatá — kedves menyem, határozz. De ne feledd, hogy a férjed és az ő atyja között állasz.

Agáta, egy ilyen új és fontos helyzetbe jutva, egy pillanatra kísértetbe jött a saját impulzusait követni. Kérlelg fordult Valery kisasszony felé, de az Anna szeméi a padozatra voltak függesztve. Ekkor a férjénézett és annak bizonyos kétségbeeséssel vegyült kételyt és aggályt kifejező tekintetével találkozott.

— Ő tudja e tárgyra vonatkozólag az érzelmeimet, — gondola magában; és talán most azt gondolja, hogy mint egy akaratos gyermek az atyja által adott szabadságot kész vagyok felhasználni; és bizonyos benne, hogy én mit fogok mondani.

Szinte kedve lett volna azt mondani, büntetésül, hogy oly tévesen itélt róla; de gyermekek neheztelése csakhamar elmúlt és jobb szelleme segítségére jött. Ott állt, jobb kezével idegesen taszítva előre-hátra a jegyűrtűjét, míg végre annak a szimbólumát érezte, hirtelen észbe jutott, hogy minő kötelességeket rovott az reá.

— Én feleség vagyok, gondolá. És min-

denféle körülmények között a feleség kötelességet fogom teljesíteni.

Es ezen határozatával mindazok a kellemes kis boldonságok és kísértések, melyek a szíve körül zummogtak, elszáltak és őt oly nyugodtan és határozottan hagyták, mint a milyenek akkor érezte magát ez ember, mikor elhatározta, hogy csak azt fogja tekintetbe venni és semmi egyebet, a mi helyes és méltányos.

Az apóssa kezét megfogva, nagyon egyszerűen, majdnem gyermekesen azt mondta:

— Ha megengedi atyám és ha nem haragudna meg, én éppenségesen azt szeretném tenni, a mit a férjem kíván. Ő legjobban tudja, hogy mit tegyen. És én megnyugszom abban.

E szavakkal Agáta minden bátorságát kimerítette és ezután néhány perczig nagyon határozatlan fogalma volt minden egyébről, kivéve, hogy a Squire eltávozott, nem haragosan, de hallgatva és Valery kisasszony karjása támaszkodva és hogy ő az ebédőben egyedül maradt a férjével.

XVI.

— Ugy tehát a családi ebédeknek és az éjfélig tartó családi értekezéseknek ez a következménye, mondá Harper Mari, egy kis természetes csipősséggel. Egy rendes háztartás asszonyának bosszantó, hogy egy egész óráig várakozzék a reggelivel.

— Mari, négy könyörtöltes! Mi nem tudtuk, hogy te készen vagy, és nekünk olyan sok dolgunk volt az én szövbámban. Ugy-e Agáta, nem a lustálkodás tartóztatott vissza?

— Nem, valóban nem; és azt gondolom, hogy Anna a legmunkásabb nő mind azok között kiket ősmertem. Én csak azon csudálkozom, hogy hogy képes annyi dolgot elvégezni.

Kolozsvárt, 1895.

A közönségnek köszönte meg a szívós és rokonszenvos fogadtatást, mely-mélyét részesei, azután a fiatal-ságunkat meg a figyelmét a buzgóltatott hazaszeretetre s tudományok szereteté-re. Azzal végezte: hogy éljen az alma-mat. Az éljenző tömeg a Központi-szál-loda elé a zene szóval belmagyar utozán vonult, a trencsintéren és fapiaczon Szász Domokos ev. ref. püspök lakása hol a püspökök Imre Sándor szent kari hallgató üdvözölte a fiatal-ságunkat. A püspök megköszönte a fi-mel s beszédében rá mutatott az inten-tion, a melyek a teológiai akadémia fel-adatai vezérelték s melyek között első-n áll az, a magyar fiatal-ság, egyházi tudományos nevelésének kívánt szolgál-tatni. A beszédek végeztével a fia-gas a közönség eloszlott.

— **Wallacsi miniszter és a kolozsvári** —
Dr. Szádeczky Lajos dékán a mai délután megemlékezett Wallacsi minisz-ternek fontosságáról s közölte azo-kijelentéseket, melyeket a miniszter a miniszter nagyon meg volt elégedve megértte, hogy az egyetemet különös párt-sába fogja venni, s addig szög sem lehet maradék egyetem felállításáról, míg a ko-zsvári egyetem kellőképen ki nem lesz fej-lesztve. A miniszter többször hangsúlyozta a közönség fontosságát s kijelentette, hogy a kolozsvári Eötvös-kollégium mintájára ko-zsvárt hasonló intézetet fog alapítani. Ki-jelentte, hogy a budapesti egyetem legkivá-losabb tanárait Kolozsvárról nyeri. A budapesti tanácsok áll a kolozsvárinál, de tanár és tanítvány tekintetében egyenrangúak, és Szádeczky dékán kijelentette, hogy a köz-ségi nyilatkozatának az utolsó tételét módosítja, hogy a kolozsvári ifjúság szor-mos és komolyság tekintetében a budape-s-tiulmulja. A miniszter Kolozsvárról több-ször nagyon dicsőítőleg nyilatkozott és ki-látást helyezett, hogy nem sokára, az első sub-beria régis felavatás alkalmával Kolozs-va ismét lejön.

— **Dr. Wallacsi Gyula közoktatásiügyi** —
miniszter — mint már röviden említettük — délután félkettőkor látogatta meg a kolozsvári önkéntes mentő-egyesület központi irodalmát. Kiszéreltében Szilinszky Béla államtitkár, gr. Bély Ákos főis-tós, gr. Eszterházy Kálmán, dr. Brandt Ferenc, dr. Purjesz Zsigmond és dr. Ud-váry László egyetemi tanárok továbbá h. Géza polgármester, dr. Engel Ágost, dr. Kórház igazgató stb. A minisztert dr. S. Leó igazgató és dr. Reich János tanácsparancsnok fogadták; az állomás ud-ter pedig egyenruhában és teljes felszere-vel kivonult mentők képeztek sorfalat. A miniszter először is az órági szobát és an-ak szerelvényeit szemlélte meg, melyeket a közönség magyarított meg; a főnapo-terekintésénél látva a miniszter, hogy még nap nem volt semmiféle baleset, moso-nyra jegyezte meg, hogy a megelőző nap-i vasárnap bizonyosan voltak balesetek; az baleset volt felelte az igazgató. Ezután miniszter végig haladt az állomás többi-ében, majd a mütő szobába lépett, mely-ek berendezése és a fűtőszobák felett el-melését fejezte ki és megjegyezte, hogy azan jól esik a sok rozszant kórházi helyi-gek után ezeket a szép, tiszta és cziszterti berendezést szobákat látni. A mütő szobából minisztert az igazgató a szertárba vezette, az az egyesületnek szép és meglehetősen nagy szerelvényei nyerték meg a minisz-teret. A kerékpárokat megpillantva a miniszter azt kérdezte, hogy ezek is al-kalmazásban vannak-e? mire az igazgató felelt válaszul s megmagyarázva azok különleges felszerelését egyuttal azt is meg-jegyezte, hogy a kerékpárnak mentési cé-lra való alkalmazásával a kolozsvári mentő-egyesület Európa összes mentő-egyesületeit megelőzte. Érdeklődősködött a minisz-ter az itt előforduló balesetek számáról és megkérdezte hallgató, hogy az egyesület a városban már eddig is 841 balesetnél nyújtott so-lyt, melyvel kapcsolatban azt is megjegyezte miniszter, hogy — bár hihetetlennek lát-unk — tekintve a város lakosságának szá-mát, aránylag Kolozsvárt fordul elő a leg-több baleset; így pl. négyeszer több mint Budapest és tizenötször több mint Ber-linben, mely utóbbi helyt ugyanígy az ottani mentő-egyesület által kezelt balesetek száma még nem több mint évi 1800—2000. Végül a miniszter beirta nevét az egyesület ven-ty-könyvébe s az igazgatóval kezét szorítva megemlékezett a bucsuzáskor e szavakban adott nyilatkozata kifejezést: „A lelkes és buzgó ve-rek látszik mindenben.”

— **A kultuszminiszter a Karolináról.** A miniszter a Karolina-kórházban járva is erő-nen elítélte a kórház nyomorúságos voltát. Hátan odavezetése is tendenciózusan történt, hogy lássa be a miniszter azt, a mire Hegedűs Sándor képviselő mutatott rá a pénzügyi bi-roságban éveken keresztül, i. hogy Kolozsvár milyen rossz helyzetben van az orvosi inté-zeteket illetőleg. Hiszen a király itt léte-zett is dr. Szabó Dénes dékán azt felelte a királynak, a kórházakra vonatkozó kérdésére hogy nagyon rosszul állunk és 20 év óta hiába vártuk a változást. Most már hivatalos ki-jelentés is vonatkozik a Kolozsvár város e va-lóságos tengeri kigyórája, (mely azonban nem

a vízvezetési vízben nőtt nagyra), mert Wlas-sics miniszter a tegnapi ebédén azt a kijelentést tette: **A kórházak közegészségi szempontból be kellene rendőrlileg zárni.** Nagyon kíván-csiak vagyunk, hogy vajon a kegyelmes ur a bezáratás helyett nem fogja egy új és mo-dern épület felépítését sürgetni.

— **A budapesti unitárius papi állásra** vonatkozólag — mely mint már írjuk Der-zi Károly lemondása folytán tresedésben jött a Pesti Hírlap azt írja, hogy annak be-töltése a püspökre bízott s a püspök első-sorban Boros György a teológia jeles ta-nárát akarja ez állásra megnevezni. Nem tudjuk, hogy a hír mennyiben igaz, de nem hittük, hogy a püspök a teológiát megfosz-tani akarná e kitűnő erőtől, s hogy maga Boros György is hajlandó lenne jelenlegi kitűnő posztóját elhagyni.

— **Tisztelgés.** Az „Erdélyi Irodalmi Társaság” küldöttsége ma délbén gr. Kuún Géza elnök vezetésével a tisztelgető a kiváló tudós: Finaly Henriknél azon alkalmából, hogy az érdemes férfit a király magyar nemesi rangra emelte. A társaság érzelmeit gróf Kuún Géza tolmácsolta, mire Finaly megha-tottan válaszolt, kijelentvén, hogy jól esik lelkének az elismerés azok részéről, a kikkel ő egy mezőn, az irodalom mezején munkál-kodik.

— **Színház.** Tegnap este Siposs Etel hirtelen rosszullette miatt a hirdett „Hu-szárosan” operett helyett a Szultán adtak éves földszint és telt páholyok előtt. Az üres színház mindig didergésre bírja hidegségé-vel a nézőt, de ma ezt a didergést Roxelane személyesítője is fokozta. Solty Paula — mint Solty megjárta volna, de mint Roxelane már kevésbé volt kielégítő, egész hangulata hi-deggé, nehézkessé vált, jóllehet francia lány volt szándékában bemutatni. Hangjával és hibás lélekzétével küzdömel kelvén ki-alánia mozdulataival iparkodott a rezonir-ző hangot kívágni és így gesztusai vagy el-entételek, vagy modorosak, vagy elkésették voltak. A szultánt Leopold Franciska adta s bár naiv temperamentumával a szultán férfi egyéniségét el is rontotta, mégis szívesen emlit-jük fel, hogy játékaiban, fellépésben is öntu-datosabbá kezd válni, hangjával pedig már nem fősenykedik, úgy, hogy gyönyörű éne-kével mindig elragadta a kis számú közö-n-séget, mely a „kipi-kopit” megismételte. A többi szerepek a régi kezekben részben jó és részben rossz kezekben voltak (Knr.)

— **Színházi hírek.** Két udjóságot ta-nulnak jelenleg a színházban. Az egyik Su-dermann „Pillangó-csata” cz. új társadalmi színműve, melyet pár hét előtt mutattak be a budapesti nemzeti színházban. A másik a „Napraforgó” cz. eredeti népszínmű Deréki Antalról. — Katona József születésének emléknapiját — nov. 11-ikét — a „Bánk-bán” tragédia előadásával ünneplik meg színhá-zunkban. — Siposs Etel tegnap este oly hirtelen lett rosszul, hogy esti fél hat óra-kor kellett a darabot megváltoztatni s így aztán a „Szultán” adatott elő. Szerdán azon-ban a „Huszárosan” előadása Sipossal megtartható lesz.

— **A kertészeti egyesület választmánya** f. november hó 6-án, szerdán, d. u. 5 órakor a főtéri 2 sz. házban (az emeleten) ülést tart, melyre a t. választmányi tagok tisztelettel meghívhatnak. Az ülés tárgyai: az árjegyzék megállapítása a kertészeti telepről kiadható oltoványokról és magvakról; folyó ügyek. Buzgó részvételt kér az előlélek.

— **Házasság.** Szép esküvő folyt le vasár-nap Lippán. B. K. László fehértemplomi telekkönyvezet, B. K. Lászlónak az „El-len-zék” kiadóhivatala főnökének fia es-küdtött hűségöt Péterfy Annának, öz-v. Péterfy Albertné urnó fiatal, bájos és művelt leányának. Lippán a polgári házasa-gkötések legzebbike ez volt s nagy közö-n-ség érdeklődése mellett folyt le. Az ifjú pár szent frigjét a polgári kötés után a pap is megáldotta. Esküvő után vidám lakoma volt a menyasszony édes anyjának házában, me-lyen a fiatal párra számos felkészítőt mon-dták. Zavartalan boldogság kíséri a fiatal pár szép frigjét.

— **Csendélet a külvárosban.** Kolozsvár külvárosának csendjét egy-egy parázs vere-dés gyakran megzavarja. A nézeteltérések kiegyenlítésére irányuló törekvések ezek a műveletek, a mik többnyire háborítatlanul folynak le, mert oda kint minden van, csak rendőrség és rend nincsen. Ezuttal súlyosab-ból dologról van szó, a mi már a vizsgáló bíró-ságához került. Zagoni Szabó Sándor és két fia támadt meg szomszédját Baga Samut a külmagyar-utczában. Előbb kövekkel dobál-ták meg saját udvarán a gazdát s midőn ez a kapun kinezett a tettesek után az egyik fia a kapával úgy vágta halántékra Baga Samut, hogy a kapavágás csontthártyáig ha-lott. A tettesek a bíróság előtt fognak fe-lelni tettükért.

— **Borák Józsefné** javára 2 frtot vet-tünk Vécsey Sámuelnél. Rendelési he-lyére juttattuk.

— **A Majális-utczabeliek** kérik a ható-ságot a csatornázási munkák kiépítésének siet-tetésére, mert a közlekedés fennakadt. — A felsőszén-utczaiak vízvezetékét és csatorná-zást kérik.

— **A rendőrség** figyelmébe ajánljuk a következő esetet. Midőn tegnap dr. Wlassics

közoktatási miniszter a tanintézeteket látogatta, az utána tóduló fiatal-ság között akadtak olya-nok, kik midőn a magas vendégek a belső ter-mekbe vonultak, az előtermekben garázdálko-dtak s egy helyen szivarokat és fénycépeket el-csenteek. Más alkalommal jó lesz az ilyen beto-lakódó látogatók közé és mellé néhány detek-tívet rendelni. (Beküldetett.)

— **Meghívó.** A Kolozsvári Önkéntes Mentő Egyesület működő tagjai által f. november hó 2-én a Hungaria nagy termében este 8 óra-kor tartandó Mentő Estélyre. Étkész tetsze-szerint. Dr. S. Patáky Leó igazgató.

— **Albert Károly** árvái részére újabb adományok be: gr. Bethlen Gergelyné írén: gr. Bethlen Sándorné 2 frt. gr. Schweinitz Gyuláné 1 frt. gr. Kornis Vilmos 50 kr. gr. Kornis Berta 50 kr. gr. Bethlen Klrára 50 kr. gr. Bethlen Éva 50 kr. gr. Bethlen Ger-gelyné 3 frt összesen 8 frt. Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvény-Társaság adománya 5 frt Szt. Gáli önk. tüztöltő egyeslet gyűjtése 3 frt. Nagy Bánya önk. tüztöltő egyeslet gyűjtése 7 frt Lőcső önk. tüztöltő egyeslet gyűjtése 12 frt 65 kr. Mihályi Viktor Balzsálfala 2 frt Soossa Zoltán Szabadka 2 frt, összesen 39 frt 65. Eddigi gyűjtésnek együtt 756 frt 72 kr. A szíves adakozók gyűjtőknek hálás köszönetet mondva, a nagyközönség kegyes adakozását kérjük, hogy az árvák fentartására évenként legalább 50—50 frt jövedelmet biz-tosíthassuk. A bizottság nevében Hirschfeld Sándor pénztárnok.

— **Székelylek sirhelye.** A Kolozsvárt ki-kivégzett székelylek vértanuk fekvő helyeinek kikutatása érdekében kedden d. u. előzetes kirándulás lesz. Fölkérlek mindazokat az egy-koru szemtanúkat, a kik visszaemlékezni tud-nak a sírok hollétére, hogy e kirándulásban részt venni és utmutatásukkal a sírok köny-gyebb feltalálását előmozdítani kegyesked-jenek. A kirándulás d. u. 2 órakor lesz.

— **Az E. M. K. E.** brassói választmánya ma d. u. 5—8 óra alatt tartotta az Európa-szálloda nagytermében férfiak és nők által jól látogatott közgyűlést, a mely a legünne-pélyesebben folyt le. Dr. Vajna elnök meg-nyitójá után Koós Ferencz kir. tanácsos töl-vözölte a központi választmány nevében a gyűlést. Dr. Zakariás titkár előadta tömören a választmány 9 évi és Gyárás jegyző egy év működését. Maurer főispán és Ponori törv. széki elnök is jelen voltak. Ezután társas vacsora volt.

— **Rontó Pista** intertencziója. A Külma-gyar-utca lármás emberét, a ki örökké ver-selt, hol deakul, hol magyarul, örökké ki-hált, örökké rongyos volt s állandó lakója volt a dolgozó háznak, sokan ismerték. Pista már elhalt. Jó családi gyerek volt, tanult is szépen egy ideig. De árván maradt s el-züllött. Rontó Pista emléket eleveníti fel az a megsárgult papírdarab, mely Pere Ist-ván kereskedőtől került a kezünkbe s mely így szól:

Kventancia.

Őt az az 5. váltó Rénes forintokrol mellyeket is hogy Allohális perceptor I. Forai György Ur Árva Gyermek Ronto Pista intertencziója November Holnapjára az 1835-dik Esztendőben Effective Kifizetett meg esmérem, Kolozsvárt November 27-dik Napján 1835-dik Esztendőben.

Özvegy Csiki Mihályné
Ronto Pista Gyám Anyja.

— **Fogaraszról írják:** Az „Ellen-zék” f. é. okt. hó 29-iki 248 számának min-denfélék rovatában valaki azt a tendenciosus alaptalan hírt bocsátotta világra, hogy Fo-garasz közönsége már több ízben kérte a ma-gas kormányt, hogy az itteni felsőkereske-delmi iskola helyett egy gimnáziumot állít-son, sőt a közoktatásiügyi miniszter a megyei alispánt és városi főbíróit felhívatta ez ügy-ben leendő tárgyalás végett a fővárosba. Mind-ezen hírekből a valóság csupán annyi, hogy a megye és város érdekében az alispán és főbíró illetékes helyen egy pénztgyigazgató-ság, hadkiegészítő parancsnokság és bizonyos regale ügyben előszóval is előadták a megye és város kérését. Egyéb nem történt. A mi-niszter a mozgalmról nem tud semmit.

— **Gyászír.** Kállay Sándor ujtordai ev. ref. lelkész, 48—49-iki honvéd tüzfőhadnagy meghalt.

— **Filoxera.** Székelyhidya Viktor Alsó-fehérmegye filoxera biztosa a kis-enyedi já-ráshoz tartozó Vingárd községében a fillo-xera jelenlétét circa 1 holdnyi területen con-statálta. A nevezett járásban ez az első fil-loxera infectio

— **48 évi fegyházra ítélve.** Ame-rikában a múlt évben egy gyújtogató banda működött terv-és iparszerűleg, mert bárkinke a megrendelése, az egész világrészben, akár-melyik házat, vagy épületet felgyújtottak. A banda tagjai jutalmul ezért vagy bizonyos, elve megállapított díjat kaptak, vagy a káro-sult részére kifizetett biztosítási összegnek egy részét. A banda feje egy Schönholz Móríc nevű gazdicskó volt, a kit a rendőrség hosszas keresés után kézre kerített. A new-yorki bíróság most ítél az elvetemedeti gyújtogató felett és 48 évi fegyházbüntetés-sel sújtotta. Midőn a vádlott előtt az ítéle-t kihirdették, elájult és eszméletlen állapot-ban vittek ki a tárgyalási teremből.

— **Elmaradt papválasztás.** A fővárosi unitárius egyházközönségnek vasárnap kellett volna papot választani, ez azonban nem történt meg, mivel a Bedő Albert állam-titkár elnöklete alatt megtartott lelkeszvá-lasztó közgyűlést, — melyen az unitárius egyház számos kitűnőssége jelen volt köztük id. Dániel Gábor az unit egyház főgondnoka Székely Ferencz dr. és Mike Ferencz, kuriai bírák — a kebli tanács javaslatát elfogadta,

és lemondott lelkeszválasztási jogáról ez al-kalommal. A Derzi Károly lelkész, — le-mondása folytán megfresedett állomás betöl-tése tehát a püspökségre bízott. — A köz-gyűlés e határozatának az volt a az indító oka, hogy az egyházközönség figyelme nem irá-nyult osztatlanul egy oly egyénre, kit a nagy többség lelkeszül óhajtott volna s így a szavazatok száma előreláthatólag 3—4 egyén között is megoszlott s az esetleges surlódás a hívek közt kikerülhetetlen lett volna. — Másrészt a püspökségre nézve is — kinek a kandidátus közül bármelyiket kinevezni joga van, — kellemetlen lett volna egy oly jelöl-tet nevezni ki, aki esetleg kisebbségbe ma-radt volna az egyházközönség papválasztó köz-gyűlésén. — Amint hírlk, Boros György ko-lozsvári teológiai tanárnak vannak legnagyobb chanszai a püspökségnél, s ez irányban nagy érdeklődéssel várja az egyházközönség a pü-spök határozatát.

— **A dunántuli ág ev. püspök** —
választás. Karsay Sándor utódjára a du-nántuli ág. evang. püspöki székbén tegnap szavazott a győri egyházgyülekezet. A vá-lasztás Poszvék Sándor és Gyurátz Ferencz között történt. A szavazatok összeszámlálása után kitűnt, hogy Gyurátz 134, Poszvék 40 szavazatot kapott; tehát a győri gyülekezet 4 szavazata Gyurátz javára esik. Mint írják Győr döntötte el a püspökválasztást, mert tegnapig Poszvéknek még három szótöbbsé-ge volt s miután Gyurátz megkapta a győ-ri négy szavazatot, őt tekinthetük a dunán-tuli ág. evang. egyházkerület egy szótöbbség-gel megválasztott püspökének.

— **Hegyi Aranka — marad.** Hegyi Aranka visszaszerződött a népszínház-hoz. Miután a művésznő az igazgató kívánsá-ga szerint föltétlenül visszavonta ellene in-dított perét, az igazgató szerződésével kénálta meg Hegyi Arankát, a ki azt el is fogadta s a jövő héten meg is kezdti öt havi szűnet után működését.

— **Toko újabb futása.** Vasár-nap jelent meg az angol handicapper jelen-tése a Derbicugról, melyben Toko 54 és fél kiló abszolút magas terhet kapott, míg Mar-cot 59 kgammal súlyozták és így a mnlkori külömbseget tekintve, mintegy 9kilóra becsü-li az angol szakférfiu Marco győzelmét Tokio felett.

— **A király** tegnap délelőtt 9 óra-akor Hohenlohe főudvarmester és Weyr tanár szobrász kíséretében megtekintette a Michael-terlatzon lévő monumentalis kutat, mely Wégyr szobrász műve. A király azután mag-látogatta a görög királyt az Imperial szá-lóban, akinél 35 percig időzött. Szívélyes bucsu után az uralkodó visszatért a Hofburg-ba, ahol György görög király a látogatást csakhamar viszonzta.

— **A bécsi magyar szövetség.** Az osztrák fővárosban, Bécsben közel száz-ezere tehető már az ott lakó magyarok szá-ma. A kiköltözők legnagyobb részét a meg-élhetés küzdelmei sodorják magukkal és vi-szik el az országból idegenbe. De dacára a magyarok nagy számának, mindez ideig nin-csen Bécsben olyan egyesület vagy kör, a mely az ott lakó magyarok között az összekö-tetést fentartaná, hazafias érzelmet ápolná és életben tartaná lelkeikben az anyaország iránt való törhetetlen ragaszkodást. Elszólednek a nagy városban, nem ismerik egymást és leg-nagyobb részük asszimilálódik a környezettel. Sokan aztán időt multával még a magyar honpolgárságot is nyitnnek találják és fezt is eldöbva maguktól, teljesen elosztrákosodnak. Ennek a sajnálatos dolognak véget vetendő, több Bécsben élő lelkes magyar ember egy „Bécsi magyar nemzeti szövetség” létreho-zásán fáradozik. E célból felhívást intézett a Bécsben élő magyar polgárokhöz és egy-uttal Magyarországi pártfogását is kéri.

— **Zágrábi zászlóesztés.** Az osztrák Reichsrath horvát klubja nyilatkozatot tesz közsz, melben Polnegrovicsnak a községe-tanácsban tartott aeszédét elítélték, de a ki-léptek eljárását nem helyeslik és azt mond-ják, hoéy az egész ügyet pártgyűlés elő kel-lött volna vinni. A nyilatkozatot Biankini, Dapar, Perics és Spincics írták alá.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Festetich lemondása.

Budapest, nov. 5.

Szilágyi Dezső elnök a képviselő-ház mai ülésén bejelentette Festetich Andor gróf földmívelésügyi miniszter lemondását és ugyanakkor jelenti Da-rányi Ignác miniszterrel történt kine-veztetését.

Ugron Gábor tiltakozott az inpar-lamentaris mód ellen és kívánja, hogy az elnök tudassa a lemondás okait.

Erre Festetich volt miniszter ki az első padsorban foglalt helyet, ki-jelentette, hogy a sertés vesztégzár kér-désében, a párt személyétől megvonta a bizalmat, és ő tekintettel a maga és a t. ház méltóságára, állásáról le-mondott.

Beöthy Ákos képviselő a dolgot úgy magyarázza, hogy a házban való bizalom megvonás lehet oka a lemon-

dásnak. A párt bizalmatlansága azon-ban erre okul nem szolgálhat.

Hegedűs Sándor képviselő ki-jelenti, hogy ezt a kérdést tárgyalni nem lehet.

Polónyi képviselő kérli: Igaz-e, hogy Festetich földm. miniszter száz-ezer frtot fizetett a sajátjából a vál-lalkozóknak a sertés vesztég intézetre vonatkozó szerződés felbontásáért?

Szilágyi Dezső házelnök rövidségre inti a felszólalókat.

Horánszky indítványozza, hogy a lemondás tárgyalását tűzzék napirendre.

Perczel miniszter kijelenti, hogy ebben a tárgyban Bánffy Dezső b. mi-niszterelnök majd nyilatkozni fog, azért ellenzi ennek a tárgynak napirendre tűzését.

Az ügy szavazására kerülvén, 58 a napirend ellen, 56 pedig mellette szava-zott. Az indítványt tehát 2 szó többséggel elvetették.

Asboth János szólalt fel a sza-vazás után.

Tiltakozott Bánffy Dezső minis-terelnök multkori interpellációjára adott válasza ellen.

Visszaautasítja, mintha ő interpel-lációjával csak figurálni akart volna.

Az ellenzék akeziója.

Budapest, nov. 5.

A függetlenségi és 48-as párt teg-nap este étekezetet tartott, amelyen a Just-pártból megjelentek Kossnth Ferencz és Múlek Lajos.

A párt elhatározta egy bizottság kiküldését, mely a költségvetési vitát vezesse.

Ebben az ügyben ma újabb érte-kezet lesz.

Miklós bucsuja.

Budapest, nov. 5.

Miklós Ödön államtitkár ma bucsuzott el a miniszteriumi hivatalnokoktól. A bucsu-beszédre Bedő Albert államtitkár felelt.

A miniszter esküje.

Budapest, nov. 5.

Darányi Ignác, az új földmívelésügyi miniszter ma délelőtt tette le az esküt Bécsben.

Beteg Taaffe.

Budapest, nov. 5.

Eliashauból táviratozzák. Taaffe Eduárd gróf tegnap éjjel több óráig nyugodtan aludt. Általános állapota megnyugtató.

Szenvedőleges ellenállás.

Budapest, nov. 5.

Mint Prágából táviratozzák az Allschech-hissem-párt végrehajtóbizottsága nevében dr. Rieger, dr. Steidel és Sedlák János aláírásá-val egy manifestum jelent ki, — melyben a párt kijelenti, hogy jelöltet nem állít s a tért az ellenpártnak teljesen átengedik, de a felelősséget is rájuk hárítják.

A párt ezt azon szándékból teszi, hogy az ellenpárt ne küzdelemre utalt jelöltet vá-lasszon, hanem munkaképes és a népnek tet-sző jelöltet állítson.

Teljes francia kabinet.

Budapest, nov. 5.

Mint Párisból táviratozzák, hogy a francia miniszterium kompletté lett. Mert ugyanis a morbihami departement képviselője Guicysse gyarmatügyi miniszterrel lett kine-vezve.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Holnap, szerdán, november 6-án.

Először:
HUSZÁROSAN.

Főszerekesztő:
BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

Nyitlter.

Nyilvános köszönet.

Mindazoknak, a kik feleldhetetlen férjem: Thalmayer Vilmos cs. és kir. százados el-hunyta alkalmával résztvették nyilvánítani szí-veskedtek s a végtisztességételnél megjele-nésükkel elhunyt férjem iránti fájó kegye-lettüknek kifejezést adni kegyeskedtek, meg-tört szívem mely érzetével mondok köszönetet.

Kolozsvár, 1895. nov. 5.
Özv. Thalmayer Vilmosné,
cs. és kir. százados özvegye.

Sz. 23570—1895. tan.

788. (1—3)

Versenyárgyalási hirdetés.

(Az állami fogyasztási és italadóknak, valamint a szesz italmérési adónak albére adása és ezzel kapcsolatban a városi fogyasztási illetékek bérbeadása iránt.)

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsa a városi bizottságnak 269—1895. sz. határozata következtében nyilvános versenyárgyalást hirdet Kolozsvár sz. kir. város területén szedhető hus- és csukorfogyasztási állami adó, bor- és sör italadó, valamint a szesz italmérési adó beszedési jogának albére adása iránt és ezzel kapcsolatban, a 89—1895. sz. közgyűlési határozattal megállapított városi szabályrendelet alapján szedhető bor-, sör- és szeszfogyasztási városi illeték beszedési jogának bérbeadása iránt.

A bérletidő tartama 3 év. Kezdődik 1896. évi Január 1-én és tart 1898. évi December 31-ig.

Kikiáltási ár az évi bérösszeg és pedig:

Az állami adókra	A városi fogy. illetékre	Együttesen
a) Borital adóra . . . 45000 frt.	21260 frt.	66260 frt.
b) Husfogyaszt. adóra 45000 frt.	—	45000 frt.
c) Csukorfogy. adóra 24000 frt.	—	24000 frt.
d) Sörital adóra . . . 42000 frt.	16800 frt.	58800 frt.
e) Szeszitalmérési adóra 50000 frt.	23333 frt.	73333 frt.
Összesen: 206000 frt.	61393 frt.	267393 frt.

Versenyezni csak az összes és együttes adókra és illetékekre lehet.

E szerint sem az állami adók, sem a városi fogyasztási illetékek egymástól elkülönítve, vagy az egyes adók, vagy illetékek külön-külön bérlemény tárgyat nem képezhetik.

Az ajánlatban azonban ki kell tüntetni azt, hogy a fennebbi a), b), c), d) és e) pont szerinti egyes állami fogyasztási adónemekre tételként külön és a városi fogyasztási illetékekre szintén tételként külön és végül összegezve, mennyi ajánlatik.

A versenyárgyalás tartatik Kolozsvárra, a városház közgyűlési termében 1895. évi November 11-én d. e. 10 órától déli 12 óráig.

Utóajánlatok el nem fogadtnak. Az árverés csakis zárt írásbeli ajánlatok útján történik.

Az ajánlatokhoz a kikiáltási árak 10%-át 26740 frtot kell bántpénzül mellékelni készpénzben, avagy óvadékképes értékpapirokban.

Az ajánlatban ajánlattevő tartozik kijelenteni, hogy a m. kir. államkincstár és a város között létrejött szerződést, a városi fogyasztási illetékeszedésre vonatkozó szabályrendeletet, az e tárgyban kiadott 13756—1895. számú hirdetés, az árverési feltételeket és albéreleti szerződés pontozatait ismeri és azoknak magát aláveti, végül köteles megjelölni a biztosítékot.

Az itt felsorolt szerződések, pontozatok, a szabályrendelet, a hirdetés és árverési feltételek a városház 6-ik számú szobájában Szvacsina Géza tanácsos úrnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1895. évi november hó 2-án tartott üléséből.

Albach Géza,
polgármester.

Sz. 4301—1895.

M. kir. posta- és távirda-igazgatóság Kolozsvár.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott m. kir. posta- és távirda-igazgatóság egy műszaki díjnoki állásra pályázatot hirdet. Megköveteltetik, hogy a pályázó műszaki rajzok készítésében, másolásában kellő jártassággal bírjon és a „Ronde” írást tudja.

Pályázókat felhívom, hogy ezen 2—2 frt 50 krral díjazott állás elnyerése céljából fentti képességet igazoló és általuk készített rajzokkal folyó hó 10-étől bezárólag 15-éig a magy. kir. posta- és távirda-igazgatósági épület II. emelet 19. ajtószám alatti mérnöki irodában naponta 11 és 12 óra közt személyesen jelentkezzenek.

M. kir. posta- és távirda-igazgatóság.

Igazgató helyett:

781. (2—3)

Sipos Kálmán,
kir. posta- és távirda tanácsos.

Sz. 10544—895.

Kisküüllő-vármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött hosszuaszoói járási orvosi állomás, mely is 500 frt törzs fizetéssel és 200 frt utazási átalánnyal van javáalmazva, ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom tehát mindazokat, kik ezen állomást elhyni óhajtják, hogy pályázati kéréseiket az 1883. évi I. t.-cikkben előírt képesítési okmányokkal, ugyisntén az 1893. évi szeptember hó 30-án 80099. sz. alatt kelt belügyminiszteri rendelet által megszabott tisztí orvosi vizsga letételét igazoló bizonyítvánnyal felszerelve, legkésőbb folyó évi november hó 30-ik napjáig bezárólag illetékes helyre való felterjesztés végett hozzám nyujtsák be.

D.-Szt.-Márton, 1895. október hó 28-án.

Alispán helyett:

787. (1—2)

Fekete György,
főjegyző.

1895. évi 4252. szám.

780. (3—3)

Hirdetés.

Alulírott m. kir. főbánya-hivatal kezelése alatt álló maros-ujvári kincstári nagy vendéglő és tartozékainak 1896. évi január hó 1-től számított három évi tartamra leendő bérbeadása céljából 1895. évi november hó 16-án délelőtti 10 órakor, a maros-ujvári főbánya-hivatal tanácskozó termében, szóbeli árveréssel egybekötött zárt írásbeli versenyárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár: évi 900 frt.

A zárt írásbeli ajánlatok a kikiáltási árak 10%-át tevő bántpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátva 1895. évi november hó 16-án délelőtti 10 óráig, azaz a szóbeli árverezés megkezdése előtti időig, következő felirattal: „Ajánlat a kincstári nagy vendéglő bérletére”, a főbánya-hivatali pénztárhoz nyujtandók be. Ezen időn tul beérkezett ajánlatok semmi szín alatt figyelembe vétetni nem fognak. A kellő felirással ellátott, zárt írásbeli ajánlatokban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel kiirandó és határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Az árverési és szerződési feltételek a maros-ujvári főbánya-hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, a versenyárgyalást megelőzőleg bármikor megtekinthetők. A tárgyalás eredményének elvagy el nem fogadása, valamint a versenyzők közti szabad választás joga, felsőbb jóváhagyásnak tartatik fenn.

Megjegyzendő, hogy a kérdéses vendéglő és tartozéka csupán ezen minőségben használható és oly vendéglősnek adatik bérbe, ki abban az üzletet személyesen vezeti.

M. kir. főbánya-hivatal.

Maros-Ujvárt, 1895. október hó 28-án.

ELADÓ TELEK.**EGY GYÖNYÖRŰ NAGY KERT**

== KÉT LAKÓHÁZZAL, ==

melyek közül az egyik 4 szobából, mellékhelyiségekből és szép terrászból, a másik 2 szobából és mellékhelyiségekből áll:

olcsó áron eladó.

Tudakozódhatni a volt Deckert-kertben, Kert-utca 5. szám alatt.

786. (1—3)

LINOLEUM PADLÓ ZOMÁNCZ

PUHA PADLÓNAK

legjobb a Hoffmann Berthold utóda-féle.

Czégtulajdonos:

Gebrüder Eisenstedter Bécsben Schwarzenbergerstrasse 8.

A Linoleum padló-zománcz előnye más padlófémekkel szemben a következők:

Linoleum-zománcz mindig kenéskész és nem szükségel higitást.
Linoleum-zománcz könnyebben kenődik a borostyán fényezésnél.
Linoleum-zománcz nem terjeszt kellemetlen szagot, mint más padlófényezés.
Linoleum-zománcz kitűnően takar és ragyogó fényessé válik.
Linoleum-zománcz egy félóra alatt keménynyé szárad, tehát a helyiség rövid idő utáni használatát lehetővé teszi.
Linoleum-zománcz nem ragad, tehát por és piszoktól ment marad.
Linoleum-zománcz olcsóbb minden más padló-fényezésnél, mert kiadóbb és tartósabb.

Kapható Kolozsvárra: Gergely Ferencz, Haraszty Jenő, Hirschfeld Sándor, Jeney Lajos, Kónya Sándor, Pánczél Imre, Weisz József utóda kereskedésükbe.

778. (3—4)

**CASPARI FR. és TÁRSAI
FAISKOLÁI**

MEDGYESEN (Nagy-Küküllőmegyében),

melyek Nagy-Szebenben az idén rendezett gazdasági kiállításán elismerő oklevéllel lettek kitüntetve,

Őszi ültetésre

legszebb minőségben és jutányos árban

gyümölcsfákat, alanyokat, bogyó-cserjéket

== szállítanak. ==

Árjegyzék gratis és franco.

719. (5—5)

Legjobb és legolcsóbb Tüzifa!

4 □ meter jó minőségű száraz hantott
tüzifa 8 frt.

Házhoz szállítva 1 frttal drágább.

Megrendelhető:

STANA ILONA üzletében a fűtőren és STOTTER JAKAB-nál Nagy-utca 41. szám alatt.

Telephon szám 267.

739. (6—8)

Csucsai első minőségű**hasáb bukfa,**

nem usztatott.

Egy vagon 100 métermázsa Kolozsvárra, házhoz szállítva 64 frt, Csucsán helyt 40 frt vagonba rakva.

Megrendelhető Csucsán, akár Kolozsvárra:

a kolozsvári hitelbank s társai
csucsai fiúzetének utódánál.

(Csucsáról rendelve 10 frt előleg küldendő.)

614. (26—x)

GÁL SIMON,
„Kocsa”-vendéglő.

Haszonbér.**A tordai unitárius algymnasium tagosított birtokai:**

a szindi határon 115 h. 572 négyszög öl kiterjedésű szántó, kaszáló, legelő, a hozzá tartozó belsőségekkel, szép uri lakka és gazdasági épületekkel;

a tordai határon, a „Sötét völgyben” 61 h. 1500 négyszög öl kiterjedésű kaszáló

1896. évi ápríl hó 1-től haszonbérbe kiadó.

Kivenni szándékozó írásbeli ajánlatát mindkét részre együtt, vagy külön, alulírottakhoz Kolozsvárra, Páris-utca 20. szám alá folyó hó 30-ig beadhatja, hol a feltételek is megtekinthetők.

A birtokok megnézése végett a szükséges felvilágosítást: Varga Dénes igazgató tanár adja meg Tordán.

785. (1—3)

BENKŐ MIHÁLY.

**A magyar nyelven kívül
a német és román nyelvet bíró****ÜGYVÉDJELÖLT**

azonnal alkalmazást nyerhet.

Értekezhetni alólírtánál.

Besztercze, 1895. évi november hó 1-én.

784. (1—3)

JÁKOB JÁNOS,

ügyvéd.

Megfogadok egy próbaévre**nős ispánt, vagy udvari birót,**

ki ezen minőségben már sikeresen működött és ezt bizonyítványokkal kimutathatja.

Fizetés készpénzben és természetbeniekben 400 frt, lakás és tüzelés.

HIRSCH IZRAEL,

Kerelő-Szt.-Pál.

783. (1—3)

SCHULLER JÓZSEF

Kolozsvárt, Széchenyi-tér 20. sz., régi fogyasztási szövetkezet helyiségében.

Ajánlja frissen érkezett Küküllőmenti valódi szőlő-
Must és ó-borait; izletes és olcsó éttermét elkülönített helyiségben.

Mindenféle fűszer, csemege, liszt, thea, rum, kitűnő házi ptyókás kenyér, többféle fűstölt és páczolt husok és más e szakmához tartozó áruit, valamint jó vágott fát.

A legpontosabb és olcsóbb kiszolgálást fogom teljesíteni:

egy heti ebéd kétféle 1 frt 40 kr., Must Itere 36 kr.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri teljes tisztelettel

776. (2—3)

SCHULLER JÓZSEF.

POSZLER és TÁRSA

DIVATÁRUHÁZA

Kolozsvárt, Hid-utca („Hungária-szálloda” alatt.)

Ajánlja az őszi és téli idényre

különösen a következőket:

Dupla széles gráci Loden női ruhákra 1 mtr. 38 kr., 55 kr.
Angol Cheviot, 130 cm. széles 80 kr., 1 frt 75 kr.

Női posztó dula széles 55—65 kr., 130 cm. széles 1 frt 75 kr.
Angol Crep, 130 széles 1 frt 95 krtól 2 frt 40 krtól.

Mosó parkétek nagyon szép minták 25—35 kr.
Francia- és Cosmanosi parkétek 38—56 kr.

Téli alsó ingek és nadrágok, női és férfi 50 krtól.
„harisnyák, női férfi és gyermek 20 krtól.

Selyem esőernyők 1 frt 90 krtól, Graszióza vasnyellal 2 frt 50 krtól 4 frt 70 krtól.

Olajos paplanok 1 frt 80 krtól.
Casmir „ 3 frt 60 krtól.

Satén „ 4 frt 50 krtól. Selyem paplan 7 frt 50 krtól.
Matrác 3 fttől 25 fttig.

Szőnyegek nagy valánták 1 mtr. 20 krtól.
Nagy szőnyeg 3 mtr. hosszu 2 frt 40 krtól 7 frt 20 krtól.

Gummi cipők (Kalucsen), világírtú orosz gyártmány.
Pokróczok 1 frt 20 krtól. Gyapju pokrócz 1 mtr. 1 frt 25 kr.

Női-, férfi- és gyermek cipők.
Női- és gyermek felsők minden nagyságban.

Az árak minden egyes darabon fel vannak tüntetve.

613. (59—100)